

Bamble kommune

Plan og økonomi

Kommunal- og regionaldepartementet

Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@krd.dep.no

**Unntatt offentlighet ihht
Offl § 11**

Deres ref.
12/2394

Vår ref.
13/02636-1

Dato
21.05.2013

Høringsuttalelse fra Bamble kommune til sak 12/2394: Nye retningslinjer for beregning av selvkost på kommunale tjenester.

Bamble kommune synes generelt forslaget til nye retningslinjer er et bedre produkt enn veilederen som nå skal erstattes og fornyes. Ikke minst er det en klar forbedring at retningslinjene er oppdatert med drøfting og eksempler fra ulike organisasjonsformer på selvkostområdet. Vi er likevel av den formening at det gjennomgående ikke er noen store endringer i retningslinjene sammenlignet med dagens veileder. Vi føler at retningslinjene gir stor usikkerhet vedrørende sin egen status da de poengterer at de ikke er rettslig bindende ovenfor kommunene, samtidig som de skal fungere som et tolkningsverktøy av lovverket som regulerer selvkostområdet. Hvis retningslinjene kun skal fungere som et tolkningsverktøy av lovverket, mener vi at de i større grad burde spesifiseres for å skape en bedre standard for praktisering av selvkostprinsippet for kommunene. Retningslinjene vil da bli et bedre verktøy for følging av lovverket ut i fra hvordan departementet tolker lovgivningen rundt selvkost. Det burde også spesifiseres hvem som har ansvar for avklaringer skulle det oppstå uklarheter rundt kommuners tolkning av retningslinjene. Ligger dette ansvaret hos Kommunal- og Regionaldepartementet eller hos fagdepartementene? Det kunne med stor fordel også blitt brukt flere konkrete eksempler til de forskjellige temaene som belyses.

Selvkostområdet dekker mange- og varierte tjenester i kommunen. Det kan derfor være vanskelig å regulere hele selvkostområdet i en forskrift uten å få for mange unntaksbestemmelser. Områdespesifiserte veiledere burde derfor vurderes.

Vi setter pris på at forslag til ny veileder er mer utfyllende på noen viktige punkter, samtidig som vi ønsker å gi kommentarer på følgende punkter i retningslinjene:

1. Sammendrag

Pkt. 2. Retningslinjene sier: «Indirekte kostnader er henførbare når interntjenesten bidrar til å skape en helhetlig tjeneste for brukerne».

Kommentar: Dette gir ikke noe god formulering på hva indirekte tjenester er. Hva er interntjenesten? Hva er helhetlig tjeneste? Mer detaljert definisjon med eksempler er ønskelig.

Pkt. 4. Retningslinjene sier: «Fordelingsmetode bør primært være en som gir best uttrykk for bruken av interntjenesten».

Kommentar: Her burde fordelingsmetode vært forklart bedre med eksempler.

Pkt. 11. Retningslinjene sier: «Kalkylerenten settes lik 3-årig swaprente tillagt 0,5 prosentpoeng».

Kommentar: Hva baseres swaprenten seg på, og hvor kan man lett finne ut hva denne renten ligger på? Kalkylerenten bør ta utgangspunkt i en offisiell rente som periodisk publiseres av Norges Bank. I retningslinjene burde det være en link til Norges Banks hjemmesider eller annen publikasjon hvor rentenivået som er basis for

---

Postadresse

Bamble kommune,
Postboks 80
3993 LANGESUND

Besøksadresse

Kirkeveien 12
3970 LANGESUND

Telefon: 35 96 50 00

Telefaks: 35 96 50 10

Epost: postmottak@bamble.kommune.no

Bankgiro: 1503.19.37075

Org.nr.: 940 244 145 MVA

www.bamble.kommune.no

kalkylerenten er gjengitt. Lån til anleggsmidler i kommunen blir tatt opp for felles investeringer. Kommunens lånekostnader kan derfor avvike betydelig fra kalkylerenten i retningslinjene. Vi mener at det burde brukes en lengre rentehorisont enn 3 år da bruken av en mer langsiktig rente kan bidra til et mer stabilt gebyrnivå over tid. 5-årig rentehorisont vill vært å foretrekke.

Pkt. 14. Retningslinjene sier om kapitalkostnad på indirekte tjenester: «*Fordelingsmetode bør primært være en som best gir uttrykk for bruken av interntjenesten*».

Kommentar: Her ville det vært ønskelig med en mer fastsatt fordelingsmetode.

2. Kommunale tjenester og selvkost

Kommentar til pkt. 2.1: Slamtømming er ikke tatt med som et selvkostområde. For kommuner med høyt antall fritidsboliger eller andre boliger med septiktank er det viktig å ha hjemmel for å sette avgiftene etter selvkostprinsippet. Ved å sette slamtømming under avløp er det stor mulighet for at gebyret for slamtømming ikke vil reflektere faktisk selvkost.

Pkt. 2.2. Retningslinjene sier: «*Eventuelle avvik fra retningslinjene bør derfor begrunnes*».

Kommentar: Hvem skal avvik rapporteres til? Retningslinjene er ikke rettslig bindende, og retningslinjene sier selv at «*Formålet med retningslinjene...er å gi veiledning til utmålingen av gebyrer for den enkelte betalingstjenesten...*». Selv om retningslinjene kun er en veileder bør det være obligatorisk at avvik skal, og ikke bør, begrunnes og rapporteres.

4. Selvkostprinsippet

Pkt. 4.2. Retningslinjene sier: «*Utfordringen er da å skape et operativt skille mellom hva som bør anses som indirekte henførbare kostnader, og hva som bør holdes utenfor...*».

Kommentar: I stedet for å identifisere utfordringer burde retningslinjene heller utdype og gi klarere instruksjoner for hva som er henførbare- og ikke henførbare kostnader.

Pkt. 4.2. Retningslinjene sier om indirekte kostnader: «*Dette kan eksempelvis være administrative tjenester, ledelsesfunksjoner og ulike støttefunksjoner som er relatert til kjerneproduktet*». Jf. pkt 4.3:«*Kostnader knyttet til administrativ ledelse og utarbeidelse av beslutningsgrunnlag for administrativ ledelse regnes ikke som henførbare i selvkostkalkylen*».

Kommentar: Her er det vanskelig å skille mellom administrative tjenester, som er henførbare, og administrativ ledelse og utarbeidelse av beslutningsgrunnlag, som er ikke-henførbare. Dette burde forklares mer spesifikt. I pkt. 4.3 indikeres det at generelle planer ikke er henførbare, mens prosjektspesifikke planer likevel er henførbare. Denne spesifiseringen burde være forklart allerede i pkt 4.2 da mange kan anse generelle planer som en del av kostnadene til kjerneproduktet.

Pkt. 4.3. Retningslinjene sier: «*Administrative ledere er ledere som leder andre administrative ledere*».

Kommentar: Ut i fra denne definisjonen er ingen administrative ledere.

Pkt 4.3. Retningslinjene forklarer en rekke unntak for henføring av administrativ ledelse. Punkt om at «*kostnader knyttet til administrativ ledelse...regnes ikke som henførbare...*» mister dermed mye av sin mening, og fokus burde heller vært å forklare mer direkte hvilke utgifter som er henførbare og ikke-henførbare.

5. Selvkostkalkylen – direkte og indirekte kostnader

Retningslinjene sier at «*en kommune i forkant av budsjettåret måtte foreta en kalkyle av inntekter og kostnader (forkalkyle/selvkostkalkyle) som et grunnlag for å kunne fastsette gebyrnivået og budsjettere gebyrinntektene*».

Kommentar: Etter bestemmelsene i punkt 4.3 er «*beslutningsgrunnlag for administrativ ledelse...ikke henførbare*». Kostnader til utarbeidelse av selvkost gebyrer burde ansees som henførbare kostnader.

7.1. Selvkostkalkylen – oppstilling og resultat

Pkt. 7.1.1. Retningslinjene sier:

- ♦ «*En selvkostkalkyle beregner kun kostnader for igangsatte aktiviteter*».

- **Kommentar:** Når er en aktivitet igangsatt? Ved kommunestyrevedtak eller første spadetak?

- ♦ «Med utgangspunkt i generasjonsprinsippet bør framføring av overskudd holdes innenfor et 3-5 års perspektiv».
  - **Kommentar:** Det er ofte et etterslep i vedlikehold av områdene som dekkes av selvkost, spesielt innenfor vann og avløp som også krever store investeringer. Framføring av overskudd utover 5 år burde derfor vurderes da dette kan være med å øke stabiliteten og forutsigbarheten i gebyrene. Vi ser det som svært positivt at retningslinjene åpner for en lengre periode for utligning av overskudd og underskudd enn 5 år ved større prosjekter.

Pkt. 7.2.2. Retningslinjene sier vedrørende refusjon av for høye gebyrer fra innbyggerne: «*Dette selv om forholdet skulle ligge noe lengre tilbake i tid enn fem år*».

Kommentar: Åpner for tolkning. Hva er noe lengre tid enn fem år? Her burde grensen settes på et visst antall år.

9. Tilgjengelighet, dokumentasjon og åpenhet om selvkostberegningene

Retningslinjene sier: «*Hele beregningsgrunnlaget...bør kunne dokumenteres i 10 år*».

Kommentar: Dette må være et krav.

Retningslinjene sier: «*Oppbevaringen må foretas på en ordnet måte og være betryggende sikret mot ødeleggelse, tap og endring*».

Kommentar: Oppbevaring av dokumentasjon må skje i kommunens arkivsystem i henhold til gjeldende regler for arkivering.

Med hilsen

Birger Erstad
Rådgiver
3596 5074

Brevet er godkjent elektronisk.

Antall vedlegg: